Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων
Η Πρόεδρος

9.4.2025

Κύριο Johan Van Overtveldt
Πρόεδρο
Επιτροπή Προϋπολογισμών
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση σχετικά με την κινητοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους Απολυμένους Εργαζόμενους – EGF/2024/003 BE/Van Hool - Βέλγιο (2025/0061(BUD))

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Στο πλαίσιο της διεξαγόμενης διαδικασίας, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων ανέλαβε να υποβάλει γνωμοδότηση στην επιτροπή σας και αποφάσισε να διαβιβάσει την παρούσα γνωμοδότηση υπό μορφή επιστολής.

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων εξέτασε το ζήτημα κατά τη συνεδρίασή της την 9η Απριλίου 2025. Κατά την εν λόγω συνεδρίαση, αποφάσισε να υποβάλει στην Επιτροπή Προϋπολογισμών, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, τη γνωμοδότηση που παρατίθεται κατωτέρω.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Li Andersson

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 29 Οκτωβρίου 2024, το Βέλγιο υπέβαλε αίτηση για την κινητοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους απολυμένους εργαζόμενους (ΕΤΠ), σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/691 (κανονισμός ΕΤΠ), μετά τις απολύσεις στη Van Hool NV στο Βέλγιο, στον οικονομικό τομέα που ταξινομείται σύμφωνα με τη NACE αναθεώρηση 2 στον κλάδο 29 (Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων)· λαμβάνοντας υπόψη τις απολύσεις που πραγματοποιήθηκαν από τη Van Hool εντοπίζονται στην περιφέρεια επιπέδου NUTS 2 Provincie Antwerpen (BE21)·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Βέλγιο υπέβαλε την αίτηση σύμφωνα με τα κριτήρια παρέμβασης που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού ΕΤΠ, σύμφωνα με το οποίο απαιτείται παύση της δραστηριότητας τουλάχιστον 200 εργαζόμενων ή αυτοαπασχολουμένων εντός περιόδου αναφοράς τεσσάρων μηνών (στην εν λόγω περίπτωση από τις 8 Απριλίου 2024 έως τις 8 Αυγούστου 2024), σε επιχείρηση κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων που απολύονται από προμηθευτές ή παραγωγούς των επόμενων σταδίων του προϊόντος· λαμβάνοντας υπόψη ότι, αφού η Επιτροπή εξέτασε την εν λόγω αίτηση, κατέληξε στο συμπέρασμα, σύμφωνα με όλες τις εφαρμοστέες διατάξεις του κανονισμού ΕΤΠ, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνεισφοράς από το ΕΤΠ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αίτηση αφορά 2411 απολυμένους εργαζομένους (επιλέξιμους δικαιούχους) των οποίων η δραστηριότητα έχει παύσει στους οικονομικούς τομείς που αναφέρονται ανωτέρω·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 26 Μαρτίου 2025, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση απόφασης για την κινητοποίηση του ΕΤΠ υπέρ του Βελγίου, για να στηρίξει την επανένταξη στην αγορά εργασίας 2397 ενδιαφερόμενων δικαιούχων·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απολύσεις στη Van Hool σχετίζονται με διάφορους παράγοντες, όπως ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στη ζήτηση πούλμαν και ο αντίκτυπος του πολέμου στην Ουκρανία στη διάρθρωση του κόστους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μεταξύ 2012-2019, οι μέσες πωλήσεις της Van Hool στην Ευρώπη ήταν 427 μονάδες ετησίως, αλλά οι πωλήσεις μειώθηκαν σε 287 μονάδες το 2020 και περαιτέρω σε 128 το 2021· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κέρδη μειώθηκαν απότομα και ο αυξανόμενος πληθωρισμός και η διατάραξη των εφοδιαστικών αλυσίδων αύξησαν περαιτέρω την πίεση στα περιθώρια κέρδους της εταιρείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πωλήσεις ανέκαμψαν το 2022 και το 2023, αλλά παρέμειναν σε επίπεδα κοντά ή χαμηλότερα από εκείνα του 2020· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προ της πανδημίας επίπεδα πωλήσεων δεν ανακτήθηκαν ποτέ και ότι η Van Hool κηρύχθηκε σε πτώχευση από το εμποροδικείο του Mechelen στις 8 Απριλίου 2024· λαμβάνοντας υπόψη ότι, συνεπεία αυτής, απολύθηκαν 2 411 εργαζόμενοι·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την Ομοσπονδία Βελγικών Επιχειρήσεων (VBO), η βελγική βιομηχανία βρίσκεται επί του παρόντος σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024 χάθηκαν περισσότερες από 5 000 θέσεις εργασίας στον βιομηχανικό τομέα λόγω αναδιάρθρωσης και πτώχευσης

εταιρειών όπως οι Decathlon, Pfizer, Barry Callebaut, Audi και Sappi·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότεροι πρώην εργαζόμενοι της Van Hool ζουν στο Lier (στην περιοχή Mechelen της περιφέρειας της Αμβέρσας) και στους γειτονικούς δήμους· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βιομηχανικός τομέας παραδοσιακά διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στο Lier, και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η βιομηχανική παρακμή έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας του Lier· λαμβάνοντας υπόψη ότι πάνω από το 25 % των θέσεων εργασίας στο Lier συνδέονταν με τη βιομηχανία το 2020· λαμβάνοντας υπόψη, ωστόσο, ότι τρία χρόνια αργότερα, το 2023, το ποσοστό μειώθηκε πάνω από τρεις εκατοστιαίες μονάδες· λαμβάνοντας υπόψη ότι το κλείσιμο της επιχείρησης οδήγησε σε σημαντική διατάραξη της τοπικής αγοράς εργασίας, καθώς τον Απρίλιο του 2024, τον μήνα κατά τον οποίο η Van Hool κήρυξε πτώχευση, η ανεργία αυξήθηκε κατά 32 % στο Berlaar, κατά 23 % στο Heist-op-den-Berg, κατά 17 % στο Nijlen και κατά 14 % στο Lier, με αποτέλεσμα ένας στους δέκα κατοίκους σε ηλικία εργασίας να είναι άνεργος στο Lier και στο Berlaar σύμφωνα με την φλαμανδική υπηρεσία απασχόλησης VDAB·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Βέλγιο ανέφερε ότι η συντονισμένη δέσμη εξατομικευμένων υπηρεσιών καταρτίστηκε σε διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 4 του κανονισμού ΕΤΠ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι οργανώσεις εργοδοτών συμμετέχουν σε δραστηριότητες της VDAB σε όλα τα επίπεδα·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ΕΤΠ δεν υπερβαίνει το ανώτατο ετήσιο ποσό των 30 εκατομμυρίων EUR (σε τιμές 2018), όπως ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027·

για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Προϋπολογισμών, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπενθυμίζει ότι στόχος του ΕΤΠ είναι η επίδειξη αλληλεγγύης και η παροχή στήριξης στους δικαιούχους· θεωρεί ότι οι χρηματοδοτικές συνεισφορές του ΕΤΠ θα πρέπει να αφορούν κυρίως ενεργητικά μέτρα πολιτικής για την αγορά εργασίας και εξατομικευμένες υπηρεσίες που να αποσκοπούν στην ταχεία επανένταξη των δικαιούχων σε αξιοπρεπή και διατηρήσιμη απασχόληση, είτε εντός είτε εκτός του αρχικού κλάδου δραστηριότητάς τους· τονίζει τη σημασία της προετοιμασίας και της υποστήριξης των εργαζομένων για την επειγόντως αναγκαία πράσινη και ψηφιακή μετάβαση της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας· επαναλαμβάνει, στο πλαίσιο αυτό, τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ένωση, μεταξύ άλλων, μέσω του ΕΤΠ, στη χρηματοδότηση των αναγκαίων προσόντων για τη δίκαιη μετάβαση σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία·

2. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού ΕΤΠ και ότι το Βέλγιο δικαιούται, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, να λάβει χρηματοδοτική συνεισφορά ύψους 7 999 015 EUR, ποσό που αντιστοιχεί στο 85 % των συνολικών δαπανών ύψους 9 410 607 EUR, στο οποίο περιλαμβάνονται δαπάνες για εξατομικευμένες υπηρεσίες ύψους 9 034 607 EUR

και δαπάνες για δραστηριότητες προετοιμασίας, διαχείρισης, ενημέρωσης και δημοσιότητας, ελέγχου και υποβολής εκθέσεων ύψους 376 000 EUR·

3. σημειώνει το γεγονός ότι το Βέλγιο έχει παράσχει όλες τις αναγκαίες διαβεβαιώσεις ότι έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις που ορίζονται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με τις ομαδικές απολύσεις και ότι οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων θα τηρούνται κατά την πρόσβαση στα προτεινόμενα μέτρα και την εφαρμογή τους·

4. σημειώνει ότι οι εργαζόμενοι χαμηλής ειδίκευσης και μεγαλύτερης ηλικίας έχουν πολύ λιγότερες ευκαιρίες να εισέλθουν εκ νέου στην αγορά εργασίας στην περιοχή και ότι οι απολύσεις στη Van Hool έπληξαν περισσότερο αυτές τις ευάλωτες ομάδες· υπενθυμίζει το προφίλ των απολυμένων εργαζομένων, με έναν στους τρεις απολυμένους εργαζομένους να είναι άνω των 50 ετών και οκτώ στους δέκα να έχουν δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή κατώτερη αυτής και παρωχημένες δεξιότητες και θεωρεί ότι, μαζί με την πτωτική τάση των κενών θέσεων εργασίας και τη γεωγραφική κατανομή της, οι εργαζόμενοι θα χρειαστούν πρόσθετη εξατομικευμένη στήριξη, ιδίως στοχευμένη βοήθεια που επικεντρώνεται στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση, προκειμένου να τους βοηθήσει να επιτύχουν τη μετάβαση στην απασχόληση·

5. τονίζει ότι το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι τα μέτρα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠ δεν θα λάβουν χρηματοδοτική συνεισφορά από άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης·

6. σημειώνει ότι οι εξατομικευμένες υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στους εργαζομένους συνίστανται στα ακόλουθα μέτρα: α) σύμβουλο κοινωνικής παρέμβασης (SIA) και εγγραφή των εργαζομένων, β) υπηρεσίες επανατοποθέτησης (διοικητική και ψυχολογική υποστήριξη, συνεδρίες προσωπικής αξιολόγησης, αξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων, βοήθεια για την αναζήτηση εργασίας ή βοήθεια για αυτοαπασχόληση, συμβουλές για τη διαπραγμάτευση συμβάσεων εργασίας κ.λπ.), γ) υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας και τοποθέτηση σε θέση εργασίας, δ) επαγγελματικό προσανατολισμό, ε) κατάρτιση, επανακατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση και στ) κατάρτιση στον χώρο εργασίας· δεδομένης της ηλικίας και του εκπαιδευτικού προφίλ των ενδιαφερόμενων δικαιούχων, τονίζει ότι οι ειδικές ανάγκες αυτών των ομάδων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών·

7. τονίζει ειδικότερα τη σημασία του άρθρου 7 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΤΠ, το οποίο απαιτεί τη συντονισμένη δέσμη μέτρων για την πρόβλεψη των μελλοντικών προοπτικών της αγοράς εργασίας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων, οι οποίες είναι συμβατές με τη στροφή προς μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και βιώσιμη οικονομία και με ιδιαίτερη έμφαση στη διάδοση των δεξιοτήτων που απαιτούνται στην ψηφιακή βιομηχανική εποχή· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η κατάρτιση στον τομέα των ΤΠΕ και η πρόσθετη στήριξη της δέσμης μέτρων που προβλέπονται στο πλαίσιο των υπηρεσιών επανατοποθέτησης περιλαμβάνουν τις εν λόγω δεξιότητες, ιδίως την αξιολόγηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και διατάξεις ώστε οι εργαζόμενοι να δανειστούν έναν φορητό υπολογιστή, να λάβουν κατάρτιση σχετικά με τον τρόπο χρήσης του και να λάβουν απαντήσεις στις ψηφιακές ερωτήσεις τους·

8. υπενθυμίζει τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών χρονικά περιορισμένων μέτρων στο

πλαίσιο της συντονισμένης δέσμης μέτρων, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της καταβολής επιδομάτων τέκνου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού ΕΤΠ, προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ατόμων που αναζητούν εργασία στις προτεινόμενες δραστηριότητες.